

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - De Knipoog te VORSELAAR

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 8491
Instelling Gemeentelijke Basisschool - De Knipoog
Directeur Kurt GEVERS
Adres Cardijnlaan 10 - 2290 VORSELAAR
Telefoon 014-51.27.00
Fax 014-51.88.97
E-mail directie@deknipoog.be
Website www.deknipoog.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Vorselaar
Adres Markt 14 - 2290 VORSELAAR

Scholengemeenschap LOV
Adres Schoolstraat 1 - 2250 OLEN
CLB Vrij CLB 1 Antwerpen - Middengebied
Adres Mgr. Donchelei 9 - 2290 VORSELAAR

Dagen van het doorlichtingsbezoek 27-11-2012, 29-11-2012, 30-11-2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 30-11-2012
Datum bespreking verslag met de instelling 14-12-2012

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Cris Hens
Teamleden Bart Haenraets
Dirk Janssens

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: muzische vorming.....	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde	13
3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren	14
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Professionalisering	17
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	17
4.2 Welzijn.....	18
4.3 Evaluatie.....	18
4.3.1 Evaluatiepraktijk	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	24
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	24
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool 'De Knipoog' is gelegen in het landelijke Vorselaar. Ze profileert zich bewust als een open en laagdrempelige dorpsschool en streeft naar een sterke binding met de plaatselijke dorpsgemeenschap. De meeste leerlingen en teamleden komen uit die dorpsgemeenschap. Een tiental jaar geleden richtte de school een kleuterafdeling op. Dit zorgde voor een groeiend leerlingenaantal. Toch kiest de school voor kleinschaligheid. Illustratief hiervoor is de bewuste capaciteitsbepaling.

De school heeft de laatste jaren een sterke evolutie doorgemaakt. De ontwikkeling van een open en aangenaam werkklimaat heeft wezenlijk bijgedragen tot de groeiende aandacht voor 'samen school maken'. De rustige standvastigheid van het intern leiderschap en de investering in menselijke waardering en groepsdynamische processen, waren hierbij zeer bepalend. Ook de continuïteit in het intern leiderschap is een bevorderend element geweest.

Voor het erkenningsonderzoek stonden de leergebieden wiskundige initiatie/wiskunde, muzische vorming en specifiek voor de lagere afdeling de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' in de focus. Het onderzoek wijst uit dat de school voldoet aan haar maatschappelijke opdracht. De kleuterafdeling levert voldoende inspanningen voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen. De lagere afdeling bereikt de eindtermen van de leergebieden in de focus bij de meeste leerlingen en levert voldoende inspanningen voor het nastreven van de attitudinale en de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.

De kleuterafdeling kiest bewust voor een ervaringsgerichte aanpak. Via thema's en/of projecten komen de leerplandoelen op een geïntegreerde manier aan bod. De kleuterleraren hanteren de pijlers van het ervaringsgerichte onderwijs – de milieuverrijking, het vrij kleuterinitiatief en de ervaringsgerichte dialoog – op een doelbewuste en doeltreffende manier. Toch krijgt dit soms een leerkrachtspecifieke invulling afhankelijk van de eigen ervaring, kennis en expertise. Een kritische reflectie op de eigen werking en een gemeenschappelijke studie van de leerplannen kan de gezamenlijke doelgerichtheid ten goede komen en de verschillende klaswerkingen nog beter stroomlijnen. Voor wiskundige initiatie slagen de kleuterleraren erin om kleuters ruime wiskundige ervaringen te laten opdoen vanuit levensechte situaties. Specifiek voor muzische vorming kunnen doelen meer richtinggevend zijn voor het aanbod en de evaluatie. Daarnaast kan de verticale samenhang geoptimaliseerd worden.

Door gebruik te maken van verschillende differentiatievormen en bijkomende zorgondersteunende maatregelen creëren de leraren in de lagere afdeling voor het leergebied wiskunde globaal onderwijs op maat van de kinderen. Wel kan de school nog groeien in het meer doelgericht en op een probleemstellende manier aandacht besteden aan de domeinen 'strategieën, probleemoplossende vaardigheden' en 'attitudes'. Dit geldt ook voor 'leren leren' waarvoor de school heel wat waardevolle initiatieven voorziet maar waar de intentionaliteit en de integratie ervan binnen alle leergebieden nog aan kracht kunnen winnen.

Voor muzische vorming volgde het team verschillende nascholingen. Dit heeft ertoe bijgedragen dat het creativiteitsgehalte van de activiteiten verhoogde en er in het aanbod een groter evenwicht is tussen de verschillende domeinen, hoewel beweging en media een aandachtspunt blijven. Creatieve activiteiten of boeiende technieken vormen meestal het uitgangspunt voor het invullen van het aanbod. De doelgerichtheid van dit aanbod en de evaluatie ervan kunnen nog verhogen, zoals dit ook het geval is voor de kleuterafdeling. Op schoolniveau is er rond muzische vorming geen echt beleid en is er weinig aandacht voor de graduele opbouw, de verticale samenhang en cultuureducatie.

Om na te gaan op welke manier de school haar eigen kwaliteit bewaakt, onderzocht het inspectieteam de deskundigheidsbevordering en de evaluatiepraktijk. Dit gaf een wisselend beeld. De evaluatiepraktijk is doelgericht uitgewerkt. De visie is richtinggevend voor de concrete onderwijspraktijk. De procedures en structuren vanuit het zorgbeleid garanderen een goede evaluatie en opvolging van de ontwikkeling en leervorderingen van kinderen. Met betrekking tot de evaluatie door de klasleraren van de verschillende

leergebieden zijn er waardevolle particuliere initiatieven. Toch kan de doeltreffendheid hiervan nog geoptimaliseerd worden door als team stil te staan bij het breed en doelgericht evalueren van de verschillende leergebieden, en in het bijzonder voor muzische vorming.

De deskundigheidsbevordering is weinig doelgericht uitgewerkt. De school beschikt niet over een nascholingsplan. Nascholingen zijn onvoldoende ingebed in een vormingstraject met aandacht voor opvolging en coaching. Dit gaat ten koste van de doeltreffendheid en de duurzame inbedding van vernieuwingen in de school. Het gelijkonderwijskansenbeleid is illustratief hoe vernieuwingen wel planmatig geïmplementeerd en structureel verankerd kunnen worden in de praktijk.

De inspectie sluit de doorlichting af met een gunstig advies. Het positieve elan, de collegiale sfeer en de professionele, ondersteunende cultuur vormen een goede voedingsbodem voor de verdere schoolontwikkeling. De toekomstige uitdaging bestaat erin om de beleidskracht van de school te verhogen in functie van de gezamenlijke doelgerichtheid en de efficiëntie. Een planmatige aanpak en het optimaliseren en formaliseren van een aantal procedures en structuren kunnen hierbij stimulerend werken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde
muzische vorming
leren leren

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen muzische vorming op een geïntegreerde manier na. Binnen de thematische en/of projectmatige werking voorzien de kleuterleraren een rijk, ruim en creatief aanbod met voldoende aandacht voor de verschillende domeinen. Vanuit een ervaringsgerichte aanpak sluit dit aanbod aan bij de interesses en de ontwikkelingsbehoeften van de kleuters.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling levert de nodige inspanningen voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen wiskundige initiatie. Naast een intentioneel aanbod grijpen kleuterleraren occasionele situaties en weerkerende momenten aan om kleuters wiskundige ervaringen te laten opdoen. Binnen een ervaringsgerichte werking maken zij gebruik van een probleemstellende aanpak vanuit levensechte situaties. Via een selectie van leerplandoelen wordt de wiskundige ontwikkeling van kleuters nauwgezet opgevolgd.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Voor beide leergebieden hanteren de kleuterleraren een koepeligen instrument gebaseerd op het leerplan als referentiekader. De manier waarop zij dit instrument gebruiken staat garant voor een intentionele werking. Het vormt de leidraad voor de uitwerking van een doelbewust aanbod. Bij de planning van een thema of een project is het een belangrijke inspiratiebron. Voor het bewaken van het aanbod hanteert elke kleuterleerkracht een overzichtsdokument waarop zij per maand aanturft welke leergebieden, domeinen of aspecten aan bod kwamen. Een overzicht over een langere periode en over de verschillende klassen heen, is niet voorhanden.

De kleuterleraren werken met een globale weekplanning die geconcretiseerd wordt in een dagplanning. De agenda is een echt werkinstrument met ruimte voor reflecties. Ondanks duidelijke afspraken op schoolniveau is de doelgerichtheid, de kwaliteit en de diepgang van de planning nog veeleer leerkrachtafhankelijk.

Projecten en meestal seizoensgebonden thema's wisselen elkaar af. Kleuters worden sterk betrokken bij de keuze en de uitwerking ervan. De kleuterleraren voorzien over het algemeen een vrij aanbod in de verschillende speelleerhoeken waarbij kleuters kunnen kiezen. Daarnaast verrijken zij constant het spel van de kleuters door het bieden van bijkomende impulsen en ontwikkelingsstimulerende tussenkomsten. De thematische en projectmatige aanpak draagt bij tot een geïntegreerde werking met een sterke horizontale samenhang tussen de verschillende leergebieden en domeinen. Hoewel voor een beperkt aantal aspecten afspraken over de verschillende leeftijdsgroepen werden gemaakt, zijn inhoudelijke afspraken inzake verticale samenhang en gradatie

minder uitgesproken.

Voor het leergebied wiskundige initiatie komen de drie domeinen 'getallen', 'meten' en 'meetkunde' in voldoende mate aan bod. De kleuterleraren grijpen veelvuldig occasionele, levensechte situaties aan om samen met de kleuters de werkelijkheid wiskundig te verkennen. Daarnaast voorzien kleuterleraren gerichte activiteiten die appelleren aan het wiskundig denkvermogen van de kleuters. Ook dagelijks weerkerende momenten en activiteiten vormen het uitgangspunt om doelen rond wiskundige initiatie aan bod te laten komen. Het leren door handelen staat centraal binnen de wiskundige activiteiten. Bij de oudste kleuters wordt bewust de overstap gemaakt naar het meer schematische en abstracte niveau door gebruik te maken van werkblaadjes. Inzake het gebruik van getalbeelden werden afspraken gemaakt met de lagere afdeling.

De kleuterleraren voorzien voor muzische vorming een rijk, voldoende ruim en creatief aanbod met aandacht voor de verschillende domeinen. Om het aanbod te bewaken gebruiken zij een instrument met een overzicht van de verschillende domeinen en aspecten dat aangereikt werd tijdens een vorming. Toch is het aanbod voor muzische vorming minder doelgericht en doelbewust. De domeinen beweging en media krijgen over het algemeen iets minder aandacht. Tevens wordt het aanbod vooral gestuurd vanuit technieken en activiteiten en minder vanuit de (leerplan)doelen en vanuit de visie en de verwachtingen van het leerplan. Hierdoor is de invulling van muzische vorming soms afhankelijk van de eigen voorkeuren en is het niet duidelijk of alle aspecten met voldoende diepgang en frequentie aan bod komen. Daarnaast zijn er weinig afspraken naar verticale samenhang en graduele opbouw.

Kleuterleraren reflecteren samen met de kinderen over gemaakte werkjes. Soms vormen kunstwerken aanleiding tot muzische activiteiten. Toch gebeurt dit in mindere mate doelgericht en doelbewust. Het luik beschouwen kan nog aan kracht winnen. De school neemt deel aan culturele voorstellingen wanneer de gelegenheid zich aandient. Een echt beleid hiervoor is er niet.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De kleuterleraren hebben een uitgesproken visie op goed kleuteronderwijs. Zij kiezen voor een ervaringsgerichte aanpak en slagen erin om de principes hierachter in de praktijk om te zetten. Kleuters krijgen kansen tot vrij kiezen binnen een rijk en uitdagend activiteitenaanbod en klasomgeving. Vanuit permanente observaties voorzien kleuterleraren een passend en gevarieerd aanbod op maat van elk individueel kind. Betrokkenheid en welbevinden zijn voor kleuterleraren hierbij belangrijke kwaliteitsindicatoren.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuterleraren gaan op een bewuste manier om met de inrichting van hun klas en het aanbieden van materialen. Eerder dan te kiezen voor een overvolle klas, opteren zij voor een sobere, overzichtelijke klasinrichting. Wel introduceren zij regelmatig nieuwe materialen en spelen hierbij in op de interesses en de ontwikkelingsbehoeften van de kleuters. Specifiek voor wiskundige initiatie is een divers aanbod van ontwikkelingsmaterialen voorhanden gaande van educatieve en gezelschapsspellen tot bouwmaterialen. Bij de oudste kleuters worden bij deze laatste ook plannetjes aangeboden. Voor muzische vorming trachten de kleuterleraren - naast intentionele activiteiten - hun klas zodanig in te richten dat deze prikkels biedt voor het muzische exploreren en experimenteren. Fantasieprikkelende materialen zetten aan tot rollenspel, een ruim aanbod van materialen tot beeldende expressie, ...

Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Kindvolgsysteem Gericht op bijsturing	Binnen de kleuterafdeling heerst een vanzelfsprekende aandacht voor observaties. Deze permanente observaties vormen het uitgangspunt om een aanbod te voorzien dat inspeelt op de interesses en de behoeften van de kleuters. Daarnaast grijpen de kleuterleraren deze observaties ook aan om directe feedback te geven en om bijsturingen te doen via extra stimulerende of indien nodig op remediëring gerichte impulsen.
	Welbevinden en betrokkenheid zijn belangrijke pijlers binnen het kindvolgsysteem. Daarnaast is een screening voorzien van 'competenties'. Door de alomvattendheid van dit begrip krijgt dit echter een vrij vage en algemene invulling. Binnen het kindvolgsysteem zijn ook observatiedoelen rond wiskundige initiatie opgenomen. Het betreffen enkele geselecteerde leerplandoelen die gericht worden geobserveerd. Voor muzische vorming is er geen systematische evaluatie voorzien.
Rapporteringspraktijk Evenwichtig / volledig Interne / externe communicatie	De school hecht veel belang aan een open communicatie en vlotte samenwerking met ouders. Tijdens individuele oudercontacten bespreken de kleuterleraren de ontwikkeling van de kinderen aan de hand van persoonlijke observaties en het kindvolgsysteem. Er is een open cultuur waarbij leerkrachten vlot aanspreekbaar zijn. Via werkjes van de kinderen en informatiebrieven van de leraren zijn ouders op de hoogte van het reilen en zeilen in de kleuterschool.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	De school ziet de klasleraar als eerstelijnsverantwoordelijke binnen het zorgbeleid. De kleuterleraren kiezen bewust voor kleine klassen en nemen daarom de extra zorg op zich. Zorginterventies gebeuren daardoor door de klasleraar. Zij worden hierin wel ondersteund door de zorgcoördinator en gaan ook bij elkaar te rade. Tijdens filteroverleg en/of multidisciplinaire besprekingen worden eventuele problemen diepgaander besproken. Het handelingsgericht werken heeft zijn plaats gekregen binnen het zorgbeleid. Specifiek voor wiskundige initiatie wordt de beeldvorming via testing verfijnd. Daarnaast worden er binnen een schoolrijpheidstest ook een aantal aspecten van wiskundige initiatie in kaart gebracht. Muzische vorming vormt weinig onderwerp van bespreking inzake zorg.
Sociale en emotionele begeleiding School- en klasklimaat	Betrokkenheid en welbevinden zijn cruciale begrippen binnen de kleuterafdeling. Vanuit hun ervaringsgerichte werking creëren de kleuterleraren een aangenaam klas- en schoolklimaat met aandacht voor ieders talenten. 'Hier groeit talent' is het jaarthema van de school en vormt de rode draad van het huidige schooljaar.
Visieontwikkeling	De kleuterafdeling is haar tiende jaar gestart. In de beginjaren heeft de school sterk geïnvesteerd in visieontwikkeling en hierbij bewust de kaart getrokken van het ervaringsgericht kleuteronderwijs. Hoewel alle leraren achter dit concept staan, krijgt dit een leerkrachtspecifieke invulling afhankelijk van de eigen ervaring, expertise en achtergrond. Er is weinig tijd en ruimte tot gezamenlijke overleg en diepgaande reflectie over de inhoudelijke uitgangspunten en de relatie met de verwachtingen vanuit de leerplannen wat ten koste gaat van de gezamenlijke doelgerichtheid.

3.1.1.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen muzische vorming bij de meeste leerlingen en levert voldoende inspanningen voor het nastreven van de attitudinale eindtermen. Zij voorziet een voldoende ruim en gevarieerd aanbod waarbij de verschillende domeinen een plaats krijgen.

Curriculum	De school inventariseerde enkele jaren geleden het aanbod van muzische activiteiten. De meeste leraren hanteren de inventaris ervan als referentiekader.
Onderwijsaanbod	Door de invoering van een digitaal agendasysteem werken de leraren bewuster met de leerplandoelen. Het gebruik van dit systeem biedt ook de mogelijkheid om na verloop van tijd blinde vlekken op te sporen. De visie achter de leerplannen is minder richtinggevend voor de onderwijspraktijk.
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	
Actief leren	Leraren vinden inspiratie voor hun muzische activiteiten in een activiteitenbundel aangereikt tijdens een nascholingstraject in samenwerking met een school voor deeltijds kunstonderwijs. De activiteiten op zich, en minder vooropgestelde doelen zijn sturend voor de lessen muzische vorming wat belemmerend is voor een doelgerichte en doelbewuste werking.
	Elke leerkracht maakt een jaarplan op. Het is geen gewoonte om deze jaarplannen onderling uit te wisselen. Tevens zijn er weinig afspraken met betrekking tot de verticale samenhang en de graduele opbouw. De gemaakte inventaris geeft de toenmalige situatie weer maar vormde geen aanleiding tot het maken van afspraken en het wegwerken van blinde vlekken.
	De leraren voorzien een ruim en gevarieerd aanbod. De domeinen beeld, muziek en drama komen geregeld aan bod. De domeinen beweging en media, met uitzondering van experimenten met nieuwe media in de hogere leerjaren, krijgen een geringere aandacht. Het is klasafhankelijk met welke frequentie en diepgang de verschillende domeinen aan bod komen. Binnen het leergebied lichamelijke opvoeding worden aspecten van het domein bewegen geïntegreerd maar veeleer onbewust en minder vanuit de visie en verwachtingen van dit leerplan.
	De jaarplannen zijn in alle klassen een vrij statisch gegeven. Hierdoor is het creatief plannen van en omgaan met de inhoud van het leergebied beperkt. Activiteiten liggen in grote mate op voorhand vast en worden sterk gestuurd door de leerkracht. Binnen de lessen muzische vorming is er een grote activiteitsgraad van de leerlingen. Het bewust omgaan met exploreren en experimenteren gebeurt evenwel in mindere mate. Wel zijn er een aantal veeleer leerlinggestuurde projecten. Het voorkomen ervan is leerkrachtafhankelijk.
	Projecten op schoolniveau werken stimulerend voor het realiseren en/of nastreven van de eindtermen. Illustratief hiervoor is de uitwerking van het schoolfeest met een sterk muzische inslag. Sporadisch participeren leerlingen aan culturele activiteiten. De school laat zich hierbij leiden door het toevallig voorhanden zijnde aanbod. In sommige klassen vormt het beschouwen van kunstuitingen aanleiding tot eigen expressie. Algemeen kan dit echter nog sterker uitgewerkt en doelbewuster aangewend worden.
Onderwijsorganisatie	De school voorziet binnen de weekplanning voldoende lestijden voor het leergebied muzische vorming. De school laat zich hierbij leiden door de algemene
Onderwijstijd	
Klasmanagement	

richtlijnen vanuit de koepelorganisatie. Het gebruik van klasdoorbrekende activiteiten is minder ingeburgerd. Dit zou evenwel kansen kunnen bieden om elkaars talenten beter te benutten.

Een enthousiaste, betrokken en zorgzame begeleidingsstijl typeren de muzische activiteiten. De leraren deinzen er niet voor terug om te experimenteren met groeperings- en werkvormen. Groeps- en partnerwerk worden afgewisseld met korte instructiemomenten.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over de nodige materialen om de leerplandoelen te bereiken. De in het leerplan opgenomen noodzakelijke materialen zijn voorhanden. Muziekinstrumenten, knutselmaterialen, ... zijn beschikbaar.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Vermits de activiteiten veelal richtinggevend zijn voor het onderwijsaanbod, vormen de doelen weinig onderwerp van evaluatie. De evaluatie beperkt zich meestal tot een globale appreciatie en een beoordeling van de inzet. In het kader van het nieuwe rapport werd de afspraak gemaakt om geen puntenbeoordeling te geven maar wel een waardering uit te drukken onder de vorm van icoontjes. Een diepgaande reflectie over wat en hoe geëvalueerd dient te worden, is hier niet aan voorafgegaan. Hierdoor gebeurt de evaluatie voornamelijk op basis van eigen inzichten en persoonlijke voorkeuren. Breed evalueren en alternatieve evaluatievormen hebben nog onvoldoende ingang gevonden. Toch zijn er enkele voorzichtige maar verdienstelijke individuele pogingen tot vormen van zelfevaluatie, peer-evaluatie en het gebruik van portfolio's.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Binnen het zorgbeleid en het leerlingvolgsysteem is weinig aandacht voor muzische vorming. In uitzonderlijke situaties wordt muzische vorming aangewend in functie van het verhogen van het welbevinden van de leerlingen. In de klaswerkingen creëren de leraren een zorgzaam en veilig klasklimaat waarbinnen kinderen zich op een onbevangen manier expressief kunnen uiten. Via positieve waarderingen moedigen leraren de kinderen aan tot creatieve expressie.

Het jaarthema 'Hier groeit talent' met onder meer de introductie van een leerlingenagenda, werd nog beperkt aangegrepen om muzische talenten in kaart te brengen en hiermee aan de slag te gaan.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Naar aanleiding van een aanbeveling vanuit de vorige schooldoorlichting volgde het team van de lagere afdeling een uitgebreide nascholingsreeks rond muzische vorming in samenwerking een school voor deeltijds kunstonderwijs. Hierbij werden voornamelijk de verschillende domeinen verkend. Daarnaast organiseerde de school in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst ook pedagogische studiedagen rond muzische vorming. Het effect van deze initiatieven is een zichtbare verbreding en verdieping van het aanbod. Deze nascholingen waren niet ingebed in een ruimer ontwikkelingstraject. Gezamenlijke visieontwikkeling en leerplanstudie kwamen minder aan bod. Hierdoor ontbreekt vooralsnog een schooleigen visie rond muzische vorming gedragen door alle teamleden en ondersteund door een beleid ter zake.

De laatste jaren is er een grotere professionele openheid gegroeid. Informele overlegmomenten worden benut voor uitwisseling. Toch kan het benutten van

de aanwezige interne expertise nog aan kracht winnen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met de meeste leerlingen de eindtermen wiskunde. Het gebruik van een onderwijsleerpakket met schoolspecifieke aanpassingen en aanvullingen garandeert een evenwichtig, volledig en samenhangend onderwijsaanbod. Kenmerkend is de grote aandacht voor differentiatie en de extra zorgondersteunende maatregelen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Voor de invulling van het onderwijsleeraanbod gebruikt de lagere afdeling een onderwijsleerpakket. Dit pakket wordt door alle teamleden nauwgezet gevolgd en garandeert daardoor een vrij volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. Naar aanleiding van een kritische analyse voerde de school in onderling overleg een aantal aanpassingen door. Bijkomend gebruikt de school, en dan voornamelijk in functie van het automatiseren en differentiëren, extra materialen.

De leraren hanteren de voorgestelde jaarplanning uit het onderwijsleerpakket. Recent voerde de school een nieuw digitaal agendasysteem in waarbij de leerplandoelen geïntegreerd zijn. De leraren geven aan dat zij hierdoor op een meer bewuste manier omgaan met deze leerplandoelen.

De domeinen 'getallen', 'meten' en 'meetkunde' komen in voldoende mate en evenwichtig aan bod. Specifiek voor de 'ijzeren maten' maakte de school formele afspraken die opgenomen zijn in het schoolwerkplan. Binnen het luik 'toepassingen' moeten de kinderen een aantal vaardigheden vanuit de verschillende domeinen toepassen. Tijdens instructiemomenten vertrekken leerkrachten soms vanuit een probleemstelling. Toch komen de domeinoverschrijdende doelen rond 'strategieën en probleemoplossende vaardigheden' en 'attitudes' minder intentioneel aan bod. Er zijn nog groeikansen om vertrekkend vanuit een realistische probleemstelling kinderen uit te dagen om zo hun probleemoplossende vaardigheden aan te scherpen.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Kenmerkend voor de klaspraktijk is de uitgesproken aandacht voor differentiatie. In de meeste klassen krijgen de leerlingen klassikale instructie of toelichting aan een toontafel. Daarna gaan een aantal leerlingen zelfstandig aan de slag. Voor de andere leerlingen geeft de leerkracht verlengde instructie. Zonodig begeleidt de klasleraar een groepje met kinderen die extra ondersteuning vragen. De aandacht voor differentiatie uit zich ook in het voorzien van gedifferentieerd huiswerk en/of het aanbieden van uitbreidingsleerstof. Vanaf het vijfde leerjaar wordt voor sommige leerlingen een aangepast traject uitgewerkt onder de vorm van curriculumdifferentiatie. Op deze manier slaagt de school erin om voor ieder kind onderwijs aan te bieden inspelend op de naaste ontwikkeling. Diverse werkvormen zoals hoekenwerk en contractwerk ondersteunen deze gedifferentieerde aanpak.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De leraren kunnen terugvallen op een ruim aanbod aan leermiddelen. Naast de materialen en de wandplaten vanuit het onderwijsleerpakket beschikt de school over een rijk gamma van didactische materialen en bijkomende remediërings- en uitbreidingsmaterialen waaruit leraren kunnen putten. Tevens proberen leraren gebruik te maken van dagdagelijkse materialen om het realiteitsgehalte te verhogen.

Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Gericht op bijsturing Leerlingvolgsysteem	Leraren gebruiken methodegebonden en eigen toetsen om de leervorderingen van de leerlingen op te volgen. Hierbij is aandacht voor de verschillende domeinen. Via geregelde observaties geven leraren onmiddellijke feedback en zorgen ze ervoor om direct in te spelen op de noden van de leerlingen. Vanuit het leerlingvolgsysteem wordt een gestandaardiseerde toets afgenomen. De resultaten worden grondig geanalyseerd en resulteren in extra begeleiding en/of remediëring. Ook de eigen toetsen analyseren leerkrachten in functie van onderwijs op maat.
Rapporteringspraktijk Evenwichtig / volledig Interne / externe communicatie	De school vernieuwde recent haar rapport. Ze zet hierbij sterker in op een doelenrapportering en het beoordelen van kinderen ten aanzien van de eigen mogelijkheden en de eigen leervorderingen. Kinderen met extra zorg krijgen bijkomend een rapportering van hun vorderingen vanuit de zorgklas. Dit past in de handelingsgerichte zorgaanpak waarbij kinderen mee verantwoordelijkheid dragen voor hun leren.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	In de school zijn er duidelijke structuren en procedures rond het zorgbeleid. Zo werkt de school met een filteroverleg en zijn er afspraken met betrekking tot de voorbereiding van dit overleg en het multidisciplinair overleg. De school vertrekt vanuit een handelingsgerichte aanpak. Een grondige beeldvorming met een brede gegevensverzameling gaat de bespreking vooraf. Binnen het zorgbeleid is er veel aandacht voor het leergebied wiskunde. Via talrijke differentiatievormen voorzien de klasleerkrachten in een onderwijs op maat van ieder kind. Conform de visie van de school nemen zij de rol van eerstelijnsverantwoordelijke op maar bieden zo nodig ook extra zorgmaatregelen aan. Zij worden hierbij ondersteund door de zorgcoördinator. In de eerste en tweede graad voorziet de school in klasinterne of externe ondersteuning door de zorgcoördinator of zorgjuf.

3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

De school levert de nodige inspanningen om de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' bij de leerlingen na te streven. Dit blijkt uit de planmatige aanpak en de diverse initiatieven die de school neemt en dit reeds vanaf de kleuterafdeling.

Curriculum Onderwijsaanbod Referentiekader Planning Evenwichtig en volledig	De school heeft aandacht voor alle eindtermen 'leren leren'. Ze slaagt erover het algemeen in om deze eindtermen in verschillende leercontexten, gevarieerde leersituaties en met leerinhouden uit verschillende leergebieden aan te bieden. Dit gebeurt evenwel niet altijd even doelbewust en geïntegreerd in alle leergebieden. Wel wenden de leraren de algoritmen en heuristieken uit de gebruikte onderwijsleerpakketten doelbewust aan. Reeds vanaf de kleuterschool is er gerichte aandacht voor de zelfsturing, de zelfstandigheid en de planningsvaardigheden van kleuters. Specifieke werkvormen die in beide afdelingen gebruikt worden zoals hoeken- en contractwerk dragen hiertoe bij. Ook de klasagenda wordt in de lagere afdeling in dit verband gebruikt. Specifiek voor de oudere groepen is er aandacht voor het leren studeren.
--	---

De school beschikt over een uitgebreide leerlijn 'leren leren' die een zicht geeft op de verwachtingen vanaf de kleuterklassen tot en met zesde leerjaar. Deze leerlijn is gebaseerd op de eindtermen en fungeert als referentiekader voor de leraren.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Tijdens instructiemomenten dagen leraren kinderen soms uit tot probleemoplossend denken. Dit staat dan meestal in functie van de aan te brengen leerstof. Er is hierbij niet altijd bewuste aandacht voor procesmatige aspecten zoals het vergelijken van verschillende oplossingsmogelijkheden en het bespreken van aanpakstrategieën. Algemeen zijn er nog groeikansen om de probleemoplossende vaardigheden bij kinderen te stimuleren door meer probleemstellend onderwijs te verstrekken en hen regelmatig te confronteren en uit te dagen met realistische problemen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende mogelijkheden en materialen waarbij kinderen zelfstandig informatie kunnen opzoeken. Er zijn naslagwerken voorhanden en de informatie- en communicatietechnologie wordt in functie hiervan aangewend. In de klassen zijn algoritmen en heuristieken zichtbaar aanwezig.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem

In functie van de rapportering evalueren leraren enkel een aantal leer- en werkhoudingen. Op basis van de leerlijn werden hiervoor een aantal items geselecteerd. Binnen het leerlingvolgsysteem is er slechts in beperkte mate aandacht voor de eindtermen 'leren leren'. Hierdoor is er minder aandacht voor eventuele extra ondersteunings- en/of remediëringsmaatregelen. Zelfreflectie en samen met kinderen leergesprekken voeren over aspecten van 'leren leren' gebeuren nog in mindere mate.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Zorg

In het GOK-plan werden verschillende acties opgenomen die kaderen binnen het leren plannen, het leren leren en het leren zelfstandig werken. Zo is contract- en hoekenwerk geïmplementeerd onder meer om kinderen oefenkansen te bieden in functie van de werkhouding, de zelfsturing en het zelfstandig werken. Daarnaast was ook het uitwerken van een huiswerkbeleid met aandacht voor gedifferentieerd huiswerk een actie die zichtbare resultaten heeft opgeleverd. Wel geeft de school aan dat ondersteunen en remediëren van kinderen met problemen rond 'leren leren' minder intentioneel gebeurt. Soms komt het aspect 'werkhouding' wel ter sprake bij een eventuele uitval bij bepaalde leergebieden.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhankelijk	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

De school beschikt niet over een uitgesproken en geëxpliciteerde visie inzake professionalisering. Een beleid met doelen op korte en lange termijn ontbreekt. Een nascholingsplan is niet voorhanden. Tevens heeft de school geen expliciet prioriteitenplan. Linken tussen schoolprioriteiten en/of implementatietrajecten voor vernieuwingsinitiatieven zijn er daardoor niet. Hierdoor komt de doelgerichtheid van de deskundigheidsbevordering in het gedrang.

Onderwijskundige behoeften komen meestal op een informele manier naar boven. Er zijn geen procedures waarmee de school peilt naar de nascholingsnoden bij leerkrachten. Functioneringsgesprekken zijn slechts in beperkte mate ingeburgerd en worden daardoor ook niet als middel aangewend om met leraren in overleg te gaan rond individuele nascholingsbehoeften.

Onder meer via individuele nascholingen en pedagogische studiedagen ondersteunt het schoolbeleid de deskundigheidsbevordering bij leraren. Impliciet leeft de verwachting dat leraren individuele nascholingen volgen. Zij mogen dit kiezen vanuit eigen interesse. Soms is er evenwel ook een gerichte druk vanuit het beleid om bepaalde vormingen te volgen. Deze kaders dan over het algemeen binnen vernieuwingen die de school wil introduceren. De inhoud van de pedagogische studiedagen groeit vooral vanuit noden die leraren ervaren. Ze vinden meestal plaats op woensdag zodat de school er drie kan voorzien. De school vult al naargelang de noodzaak deze pedagogische studiedagen zelf in of nodigt externe sprekers uit. Soms worden er ook pedagogische studiedagen georganiseerd op niveau van de scholengemeenschap. Dit biedt kansen tot schooloverschrijdende uitwisseling.

Binnen de school is een rijk aanbod van didactische materialen, pedagogisch-didactische literatuur en onderwijskundige naslagwerken. De zorgcoördinator beheert de orthotheek. Een inventaris van aanwezige materialen is voor alle leraren beschikbaar.

In het schoolwerkplan wordt gesteld dat na elke bijscholing een evaluatiegesprek zal plaatsgrijpen tijdens de personeelsvergadering. De mate waarin dit effectief ook gebeurt is onduidelijk. De effecten van gevolgde nascholing op schoolniveau zijn daardoor veeleer beperkt en worden in mindere mate opgevolgd. Wel is er meestal een informele uitwisseling rond gevolgde nascholing.

In beperkte mate worden ook de personeelsvergaderingen aangewend om pedagogisch-didactische thema's te bespreken. Omwille van tijdsdruk en de aandacht voor praktisch-organisatorische zaken komt dit geregeld in het gedrang. De school is gegroeid naar een cultuur van meer openheid. Zowel formeel als formeel zijn er verschillende momenten van professioneel overleg. Deze professionele openheid zorgt op een indirecte manier voor interne expertisedeling en verhoogt de onderlinge afstemming en de gezamenlijke doelgerichtheid. Toch uiten een aantal leerkrachten de behoefte tot meer ruimte voor inhoudelijke professioneel overleg en uitwisseling.

Een afgevaardigde van het kleuterteam neemt deel aan een schooloverschrijdende intervisiegroep met verschillende ervaringsgerichte scholen. Dit forum biedt kansen tot uitwisseling en leren van elkaar. Binnen de school zelf wordt soms te weinig tijd gemaakt om samen diepgaand van gedachte te wisselen rond (het

concretiseren van) de visie van de school. Inhoudelijke visieontwikkeling kan bijdragen tot een verhoging van de gezamenlijke doelgerichtheid.

Het gelijke onderwijskansenbeleid is stimulerend geweest voor de deskundigheidsbevordering binnen de school. Enerzijds zorgt de planmatige aanpak van de GOK-werking voor de implementatie van een aantal vernieuwingen. Anderzijds is het professionaliseren van leerkrachten een doel op zich. Vermeldenswaard is de groei van de school inzake het handelingsgericht werken.

Tijdens het schooljaar 2008-2009 volgde de lagere afdeling een intensief navormingstraject met betrekking tot muzische vorming. Deze bestond uit een intensieve samenwerking met een school voor deeltijds kunstonderwijs waarbij leerkrachten werden uitgewisseld. Het effect van deze navorming is zichtbaar in de klaspraktijk. De doeltreffendheid had evenwel nog verhoogd kunnen worden mocht deze nascholing gekaderd zijn binnen een ruimer vormingstraject met acties op verschillende terreinen en aandacht voor coaching en opvolging.

Het nagaan van duurzame effecten van deskundigheidsbevorderende initiatieven is geen gangbare praktijk temeer omwille van het feit dat er geen duidelijke vooropgestelde doelen zijn. Ook het kritisch stilstaan bij het professionaliseringsbeleid van de school vormde nog geen onderwerp van bespreking. Een diepgaande evaluatie dienaangaande gebeurde nog niet.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De school beschikt niet over een nascholingsplan dat op een samenhangende wijze alle vormingsinspanningen bevat die erop gericht zijn de kennis, vaardigheden en attitudes van de personeelsleden van de instelling te ontwikkelen, te verbreden of te verdiepen en begeleidingsinitiatieven die gericht zijn op organisatieontwikkeling. (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009, art. 8)

4.2 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school heeft haar visie op evaluatie uitgeschreven in een beleidstekst die opgenomen is in het schoolwerkplan. Hierin stelt de school onder meer dat evaluatie geen eigen leven mag leiden maar dat het een geïntegreerd onderdeel van het onderwijsleerproces is. De school gebruikt de evaluatiegegevens zowel op leerling-, leerkracht- als, in beperkte mate, op schoolniveau. Zo worden evaluatiegegevens efficiënt en doelgericht aangewend in functie van het optimaliseren van het onderwijsleerproces van de leerlingen maar gebeuren er ook, na bijkomende analyse en overleg, pedagogisch-didactische bijstellingen in het onderwijsleeraanbod. Binnen deze beleidstekst is minder aandacht voor de concrete afspraken inzake de evaluatie van de verschillende leergebieden en voor de evaluatie van moeilijker evalueerbare aspecten zoals vaardigheden en attitudes. Hoewel de school duidelijke kiest voor een meer doelgerichte evaluatie, gebeurt dit niet voor alle leergebieden even consequent. De doeltreffendheid van de evaluatie kan voor bepaalde leergebieden nog aan kracht winnen.

Recent voerde de school een nieuw rapport in. Dit rapport is gelinkt aan het digitaal agendasysteem. De invoering noopte de school om kritisch na te denken over de evaluatiepraktijk. De school maakte de keuze

om meer doelgericht te rapporteren en meer de leervorderingen van leerlingen ten aanzien van zichzelf in kaart te brengen. Dit resulteerde in een aantal duidelijke afspraken naar rapportering.

In de kleuterafdeling vormen permanente observaties de basis voor het bepalen van het aanbod. De kleuterafdeling wil op die manier aansluiten bij de ontwikkelingsmogelijkheden en interesses van kinderen. Observatieschriftjes en aantekeningen in de agenda geven aan dat dit met de nodige zorg gebeurt. Periodiek screenen de kleuterleraren het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van de kleuters. Hierbij krijgt het luik competenties een vrij vage invulling. In functie van het kindvolgsysteem evalueren de kleuterleraren een aantal sleutelaspecten. Zij screenen hiervoor een selectie van leerplandoelen. Opvallend hierbij is dat leerplandoelen muzische vorming niet mee opgenomen zijn.

In de lagere afdeling vormen toetsen een belangrijk instrument voor de evaluatie. De school gebruikt hiervoor toetsen uit het onderwijsleerpakket, eigen toetsen en voor enkele aspecten van taal en wiskunde gestandaardiseerde toetsen. Foutenanalyses geven aanleiding tot gedifferentieerde opdrachten. Sterk is de aandacht voor onmiddellijke feedback tijdens de lessen. Zoals in de kleuterafdeling screenen de leraren periodiek het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van de leerlingen.

Duidelijke procedures en structuren vanuit het zorgbeleid ondersteunen leraren bij hun evaluatiepraktijk. Via het kind- en leerlingvolgsysteem worden de ontwikkelings- en leervorderingen van kinderen in kaart gebracht. In de kleuterafdeling gebeurt dit voornamelijk vanuit gerichte observaties, hoewel ook specifieke schoolrijpheidstesten gehanteerd worden. Binnen de lagere afdeling wordt gewerkt met een aantal gestandaardiseerde toetsen.

Tijdens filter- en multidisciplinair overleg wordt diepgaand stilgestaan bij de ontwikkeling en de leervorderingen van kinderen. Zonodig worden bijkomende toetsen afgenomen. Er is hierbij vanuit een handelingsgerichte methodiek aandacht voor een brede gegevensverzameling. Bespreking tijdens overlegmomenten mondt uit in duidelijke afspraken. Indien nodig wordt een handelingsplan opgemaakt. Zowel voor het individueel kind als voor de leerkracht is er een gedetailleerde terugkoppeling onder de vorm van een zorgrapport.

Naar aanleiding van het nieuwe rapport zijn er afspraken gemaakt omtrent de wijze van rapporteren van muzische vorming. De rapportering is vooral gebaseerd op een algemene appreciatie en getoonde inzet. Vooropgestelde (leerplan)doelen vormen weinig het uitgangspunt van evaluatie.

Binnen de klassen zijn verschillende waardevolle initiatieven met betrekking tot evaluatie zoals zelfreflectie, peer-evaluatie en het in aanzet gebruiken van een portfolio. Dit blijven evenwel particuliere initiatieven die nog geen verlengstuk vinden in beleidsmatige keuzes.

Specifiek voor de leer- en leefhouding en sociale vaardigheden selecteerde de school een aantal evaluatiecriteria die opgenomen worden in het rapport. Dit geeft aanleiding tot een gerichtere evaluatie. Algemeen is er evenwel binnen de verschillende leergebieden minder aandacht voor het evalueren van de vaardigheden en attitudinale doelen.

De school neemt met de leerlingen van het zesde leerjaar deel aan een koepeleigen eindtoets. Alle klassen nemen jaarlijks deel aan een schooloverschrijdende proef rond een bepaald domein. De resultaten hiervan worden grondig geanalyseerd. Zonodig volgen bijstellingen van het onderwijsleerproces en/of aanbod.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het intern leiderschap is erin geslaagd om de voorbije jaren met het hele team een positief en aangenaam klimaat te creëren. Vanuit een participatief maar vooral waarderend en rustgevend leiderschap is de school geëvolueerd naar een open cultuur met vertrouwen en ondersteunende relaties tussen de teamleden. Dit samen met de vernieuwingsbereidheid van de teamleden vormt een goede basis voor de verdere schoolontwikkeling. De uitdaging van de school in haar verder ontwikkelingstraject bestaat er in om een aantal procedures en structuren te formaliseren en te optimaliseren. Voorbeelden hiervan zijn het verhogen van de efficiëntie van de besluitvorming, het borgen en verankeren van een aantal visies en keuzes, het gericht gebruiken van klasbezoeken en functioneringsgesprekken in het kader van de interne kwaliteitszorg.

In aanloop van de doorlichting heeft de school een oplistings gemaakt van genomen initiatieven en de resultaten ervan. Het gebruiken van een prioriteitenplan of beleidsplan met een hieraan gekoppeld implementatietraject is nog geen gewoonte in de school. Dit gebeurde wel in functie van het gelijkeonderwijskansenbeleid.

Vanuit de professionele openheid en het informele overleg is er een groeiende gezamenlijke doelgerichtheid, ook tussen de kleuter en de lagere afdeling. Door ruimte te maken voor visieontwikkeling, het formaliseren van een aantal structuren en het verankeren en opvolgen van afspraken kan dit verder geoptimaliseerd en gestroomlijnd worden. Een voorbeeld van goede praktijk hier rond is het zorgbeleid in de school met duidelijke uitgebouwde procedures en structuren. Voor een aantal aspecten beschikt de school over duidelijke visieteksten die richtinggevend zijn voor de praktijk.

'De Knipoog' wil zich profileren als een kleinschalige dorpsschool. Ze heeft bewust haar capaciteit bepaald, waarbij infrastructurale mogelijkheden ook een rol speelden. Daarnaast wil zij een 'open en laagdrempelige' school zijn met een grote aandacht voor de betrokkenheid van ouders die worden erkend als partners bij ontwikkeling en leervorderingen van hun kind. Tevens staat de school open voor kinderen met extra individuele zorgbehoeften.

De school sluit meestal aan bij de jaarthema's van de gemeente. Dit schooljaar maakte de school zelf een eigen keuze en koos voor het thema 'Hier groeit talent'. Diverse initiatieven zowel op kind- als op leerkrachtniveau worden aan deze jaarthema's gekoppeld. Het typeert de school om vooral vanuit een positieve bril te kijken. Waarden zoals verbondenheid en respect, erkenning en waardering voor elkaar dragen bij tot een warm en aangenaam pedagogisch klimaat zowel voor kinderen, teamleden als ouders.

Verschillende overlegstructuren dragen bij tot een participatieve en democratische besluitvorming. Soms eist dit zijn tol met betrekking tot de beslissings- en daadkracht van de school. Vanuit een kritische zelfevaluatie is de school momenteel zelf zoekende om de effectiviteit en de efficiëntie van de personeelsvergaderingen te verhogen. Recent startte de school een kernteam op met als doel beleidsvoorbereidende initiatieven te nemen en het intern leiderschap te delen. Daarnaast zijn verschillende werkgroepen actief.

Met betrekking tot de kwaliteitszorg is de tevredenheid van ouders en leerlingen een belangrijke indicator. Tevredenheidsonderzoeken werden recent uitgevoerd. Deze worden grondig geanalyseerd en resulteren in verbeteracties. Ook een kritische en realistische evaluatie van het gelijkonderwijskansenbeleid geeft aanleiding tot bijstellingen. Daarnaast grijpt het team de leerresultaten van kinderen onder meer vanuit de leerlingvolgtoetsen en de koepeltoets eindtoets aan om zonodig aanpassingen te doen aan het onderwijsleeraanbod. Er zijn evenwel nog groeikansen om dit op een meer systematische manier te doen binnen een kwaliteitszorgbeleid.

De school heeft nog geen talenbeleid als dusdanig uitgewerkt. Wel heeft de school vanuit het gelijkonderwijskansenbeleid heel wat initiatieven genomen naar zowel lezen als naar de mondelinge taalvaardigheden. Recent is de school ingestapt in een schooloverschrijdende intervisiegroep rond dit thema.

In het kader van het SES-beleid volgde de school een eerste informatiesessie van de pedagogische begeleiding. De school heeft de intentie om een nieuw plan op te stellen dat ze invulling wil geven aan de hand van de evaluatie van de vorige GOK-cyclus, de inzichten vanuit de intervisiegroep talenbeleid en de aanbevelingen vanuit de doorlichting. Ondanks de onduidelijkheden rond de verwachtingen vanuit de overheid ten aanzien van het SES-beleid, staat dit niet stil in de school. Er lopen een aantal zeer concrete initiatieven in de school naar maatschappelijk kwetsbare kinderen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het bewust omgaan met de ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen vanuit een ervaringsgerichte aanpak binnen de kleuterafdeling.
- Het aangrijpen van occasionele, levensechte situaties om de werkelijkheid wiskundig te verkennen in de kleuterafdeling.
- De aandacht in de lagere afdeling binnen het leergebied wiskunde voor onderwijs op maat van elk kind door gericht gebruik te maken van differentiatievormen en extra ondersteunende maatregelen vanuit het zorgbeleid.
- Het verbrede en verdiepte aanbod voor muzische vorming in beide afdelingen.
- De diverse initiatieven in functie van het nastreven van de eindtermen 'leren leren'.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De duidelijke, schooleigen visie over evalueren en rapporteren.
- De procedures en structuren vanuit het zorgbeleid gekaderd binnen een handelingsgerichte aanpak die garanties bieden voor een grondige opvolging en evaluatie van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen.
- De groeiende cultuur van openheid die bijdraagt tot interne expertisedeling en professioneel overleg waardoor de gezamenlijke doelgerichtheid verhoogt.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het ondersteunend en waarderend intern leiderschap en de professionele ondersteunende relaties tussen leerkrachten die zorgen voor een positieve en aangenaam schoolklimaat.
- De aandacht voor de betrokkenheid van de ouders.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling kritisch reflecteren over de werking aan de hand van een leerplanstudie om de eigen visie scherper te stellen, de gezamenlijke doelgerichtheid te optimaliseren en de verschillende klaswerkingen te stroomlijnen.
- In de lagere afdeling meer bewuste aandacht besteden aan de domeinen strategieën, probleemoplossende vaardigheden en attitudes binnen het leergebied wiskunde.
- Het verhogen van de intentionaliteit waarmee de eindtermen 'leren leren' op een geïntegreerde manier aan bod komen in alle leergebieden.
- Het uitwerken van een visie en schoolbeleid voor het leergebied muzische vorming en hierbij aandacht besteden aan cultuureducatie.
- In beide afdelingen voor muzische vorming:
 - het verhogen van de doelgerichtheid van het aanbod en de evaluatie hierop afstemmen;
 - de graduele opbouw;
 - meer aandacht voor de domeinen beweging en media.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het ontwikkelen van een professionaliseringsbeleid geënt op vooropgestelde prioriteiten en nascholingsinitiatieven die kaderen binnen een ruimer ontwikkelingstraject met verschillende acties.
- Het breed evalueren binnen de verschillende leergebieden met bijzondere aandacht voor de evaluatie van vaardigheden en attitudes.

Wat betreft het algemeen beleid

- Blijvend aandacht besteden aan en ruimte maken voor gezamenlijke visieontwikkeling.

- Het uitwerken van een prioriteitenplanning met doelen op korte, middellange termijn en de nodige acties hieraan koppelen.
- Het optimaliseren van ondersteunende beleidsstructuren en procedures onder meer in functie van een efficiëntere besluitvorming.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- beschikken over een nascholingsplan conform artikel 8 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Cris Hens de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	